

Historisch bewustzijn

Jouw perspectief
op ons verleden

Welkom in de EDUbox Historisch bewustzijn!

Gebeurtenissen uit het verleden worden verteld in de verhalen van vandaag. En die verhalen vormen onze geschiedenis. Maar hoe ontstaan die historische verhalen dan? En wat gebeurt er als je met een andere blik naar het verleden kijkt? Dat ontdek je in deze EDUbox!

Veel succes!

Deze EDUbox is het resultaat van een samenwerking tussen

01

Anders kijken naar verhalen

1. Wat is geschiedenis?

Mensen hechten veel belang aan geschiedenis. Want het zijn gebeurtenissen uit het verleden die mee bepalen hoe een samenleving er vandaag uitziet.

Toch wordt er een verschil gemaakt tussen verleden en geschiedenis. Het **verleden** ligt achter ons. We verwijzen hiermee naar de tijd die voorbij is. **Geschiedenis** gaat over het onderzoek naar dat verleden.

Video

Bekijk nu de volgende video.

Experte Tina De Gendt legt uit waarom dit verschil belangrijk is.

Wetenschappers blijven
onderzoek doen om het verleden
steeds beter te begrijpen.

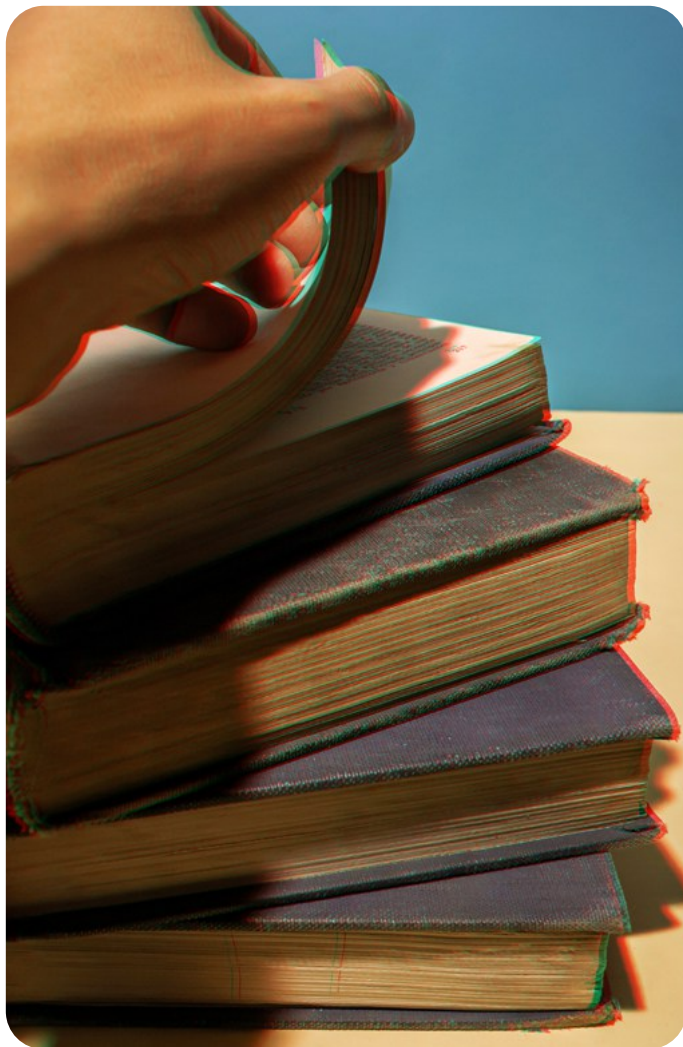
**Geschiedenis is dus iets wat
verandert.** Ook in België gebeurt
nog altijd onderzoek naar het
verleden van onze streek.

Wist je dat?

Uit onderzoek is bijvoorbeeld gebleken dat **ons landschap veel is veranderd**. Heel lang geleden bestond dit vooral uit bossen. En in de tijd dat de eerste mensen naar onze streek kwamen, was er sprake van een ijstijd. Toen liepen hier zelfs **mammoeten** rond!

Met hun onderzoek stellen deze wetenschappers **bestaande verhalen in vraag** en zoeken ze naar verklaringen.

Dit kan leiden tot **nieuwe inzichten die van belang zijn** voor een bepaalde plek, bijvoorbeeld Vlaanderen en Brussel.

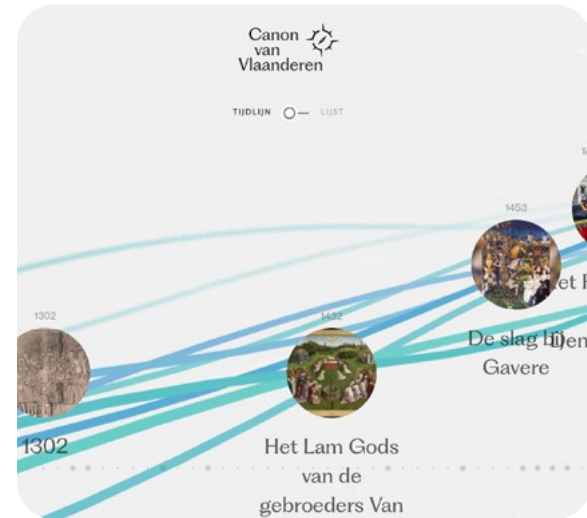
Opmerkelijke gebeurtenissen die zich op een plek hebben afgespeeld, kunnen dan **een gemeenschappelijk verhaal creëren** voor iedereen die daar leeft.

Een groep experts heeft dat geprobeerd voor Vlaanderen en Brussel. Zij hebben die verhalen verzameld in de **Canon van Vlaanderen**.

Maar wat is de Canon van Vlaanderen?

De Canon van Vlaanderen is een **website en een boek** die werden gemaakt door een groep van 9 experts.

In de Canon heeft die groep **60 keuzes** gemaakt over de geschiedenis van de regio die nu Vlaanderen is. Ze noemden die keuzes '**vensters**'. Elk venster begint met een gebeurtenis, een plaats of een persoon die een bijzondere rol heeft gespeeld in de geschiedenis van Vlaanderen en Brussel.

Video

Bekijk nu de volgende video.
Ontdek enkele onderwerpen uit de Canon.

Opdracht

Om de Canon van Vlaanderen samen te stellen heeft die groep van experts **keuzes moeten maken**. Welke keuze zou jij maken?

- ☐ **Bekijk** eerst de video.
- ☐ **Bespreek** nu in groep wat volgens jou in de Canon van Vlaanderen zou moeten komen. Bedenk **iets van nu** en **iets uit het verleden**.

Vlaanderen en Brussel zijn **geen eilanden**. Ze maken deel uit van een groter geheel: van België, Europa en de wereld.

De streek die we nu kennen als Vlaanderen en Brussel is altijd **een belangrijk kruispunt** geweest in Europa. Hier hebben mensen van verschillende **culturen en overtuigingen** elkaar ontmoet en verrijkt. Maar die contacten waren niet altijd positief en zo kwamen ook legers tegenover elkaar te staan. Al die uitwisselingen hebben deze regio gevormd.

Geschiedenis beweegt

Wanneer we over geschiedenis praten, denken we vaak dat alles al vaststaat. Maar dat is niet zo. Wetenschappers blijven onderzoek doen en zo leren we telkens nieuwe dingen. **Nieuwe vondsten of teksten** veranderen zo soms het beeld dat we over een bepaalde tijd hebben.

In Brussel werden begin 2024 botten van mammoeten gevonden bij werken aan de metro.

Wist je dat?

Uit onderzoek blijkt dat de bewoners van Europa lang een **donkere huidskleur** hadden. Die huidskleur is wellicht blanker geworden toen ze aan landbouw gingen doen. Ze aten hierdoor andere dingen en moesten bepaalde **vitaminen meer uit zonlicht** halen. Dit gaat beter met een lichte huid.

Maar ook de **tijdsgeest** bepaalt mee hoe we naar geschiedenis kijken. Het verleden verandert natuurlijk niet, maar we gaan wel bepaalde thema's beter onderzoeken.

Het is dus **logisch dat geschiedenis herschreven** wordt. Elke generatie verklaart het verleden op zijn eigen manier.

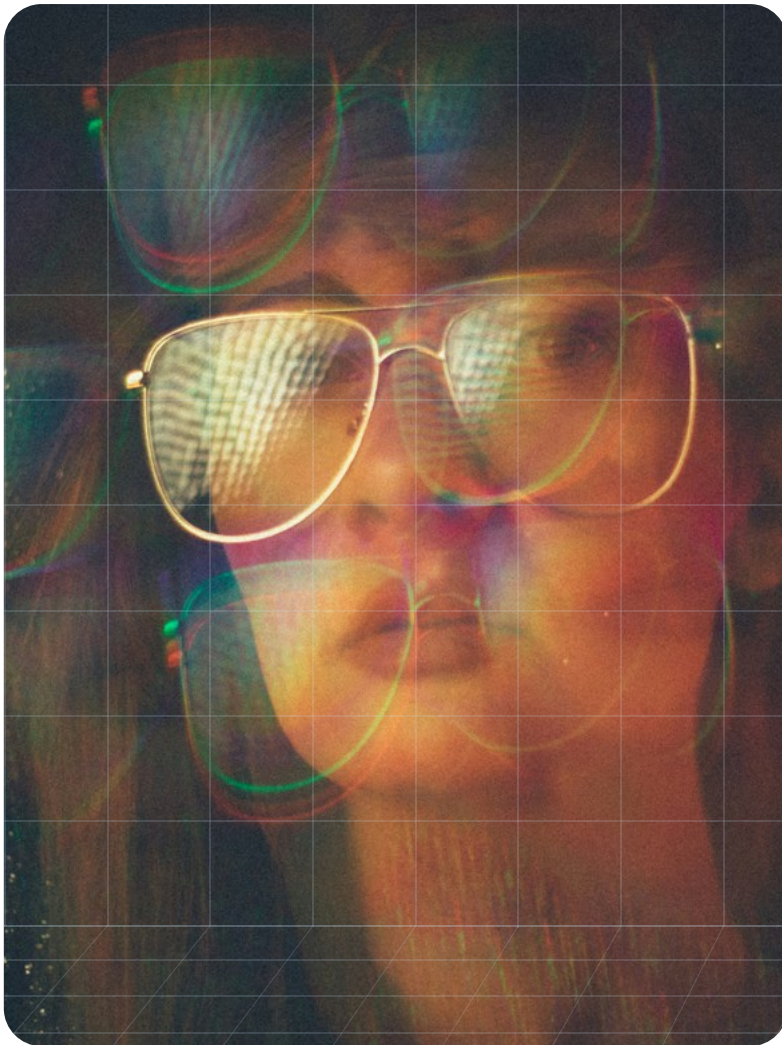
Zo is er nu meer **aandacht voor de rol van gewone mensen**. Niet alleen koningen en legerleiders bepalen de geschiedenis. Ook arbeiders en handelaars, migranten en boeren spelen daarin een belangrijk rol.

2. Anders kijken

Op een andere manier naar dingen kijken, is dus belangrijk. Zo kan je geschiedenis rijker maken én nieuwe dingen ontdekken!

Maar hoe doe je dat: op een andere manier kijken? Dat ga je nu eens zelf proberen aan de hand van 2 oefeningen!

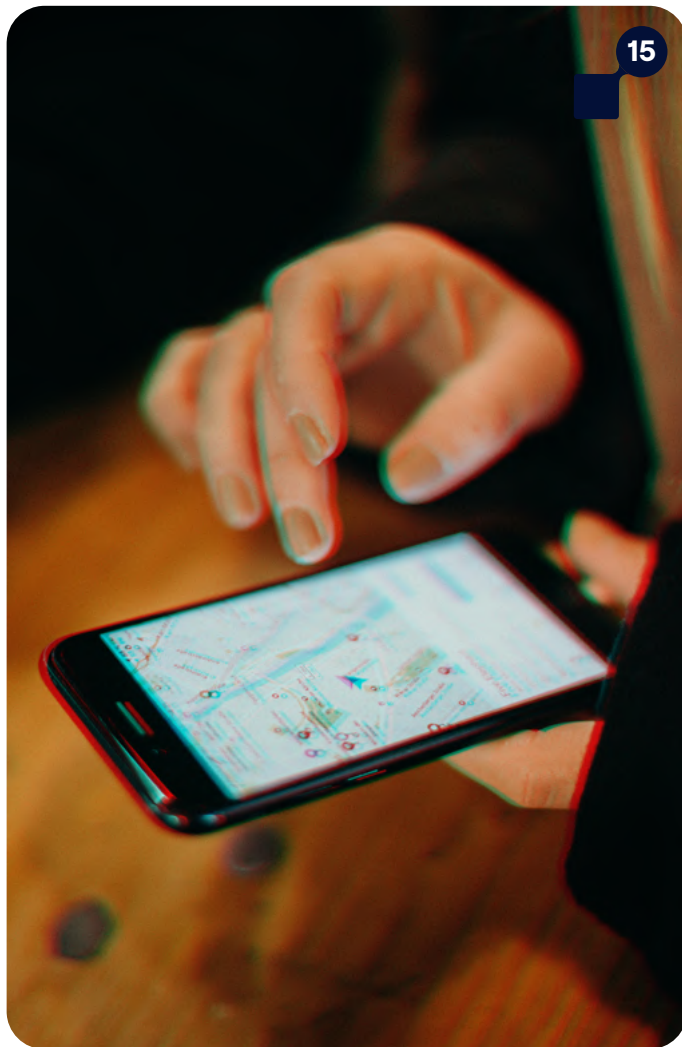

Opdracht 1

Neem je smartphone erbij en open een app die je huidige locatie op de kaart toont (zoals Google Maps of Kaarten).

Zoom nu zoveel mogelijk uit.

Heb je dat gedaan? Ga dan naar de volgende pagina.

Eerst zie je wellicht de stad of gemeente verschijnen, nadien België, dan Europa en de wereld. Als je genoeg hebt uitgezoomd, ziet de aarde er wellicht zo uit.

Jij bevindt je in Europa en dat **continent staat centraal op de kaart** die je voor je ziet. Dit is ook de wereldkaart die we overal zien terugkomen.

Maar als iemand in China of op Hawaï hetzelfde zou doen, krijg je wel een heel andere kaart te zien.

Opdracht 2

Bekijk dit schilderij aandachtig en beantwoord deze vragen.

Wat is het eerste dat je opvalt? En wat zie je nog allemaal?

Ga dan door naar de volgende pagina.

Bespreek nu volgende
kijkopdrachten in je groep:

1. Je bent een **modeontwerper** op zoek naar inspiratie. Welk idee neem je mee?
2. Je bent de **organisator** van een feest. Welk aspect vind je onmisbaar?
3. Hoe zou een **arme boer uit die tijd** naar dit schilderij kijken?

Vergelijk dit feest uit 1629 met een feest in jouw familie. Zie je vooral een verschil of een gelijkenis?

Perspectief

De **plek** waar je bent, verandert hoe je naar iets kijkt. Iemand die in de stad woont, kijkt bijvoorbeeld anders dan iemand die in een dorp woont.

Maar ook je **achtergrond**, je **leeftijd** en je **gender** zorgen ervoor dat je op een andere manier naar de dingen kijkt. Een tiener uit Limburg heeft een andere blik dan een 50-jarige Brusselaar met een Congolese achtergrond.

Die andere blik noemen we een **perspectief**. Vergelijk dit met een voetbalmatch: alle supporters kijken naar dezelfde wedstrijd, maar toch zullen de winnaars nadien een ander beeld overhouden dan de verliezers.

En belangrijk om te weten is dat **iedereen een eigen perspectief** heeft. Er zijn een paar dimensies die je perspectief bepalen:

PLAATS

waar je woont
of leeft

TIJD

waarin je leeft

SOCIALE POSITIE

bepaalt van welke groep
je deel uitmaakt

3. Jouw perspectief

Maar wat is jouw perspectief dan?
Hoe kijk jij naar de wereld?

Dat gaan we uitzoeken in de volgende
oefening!

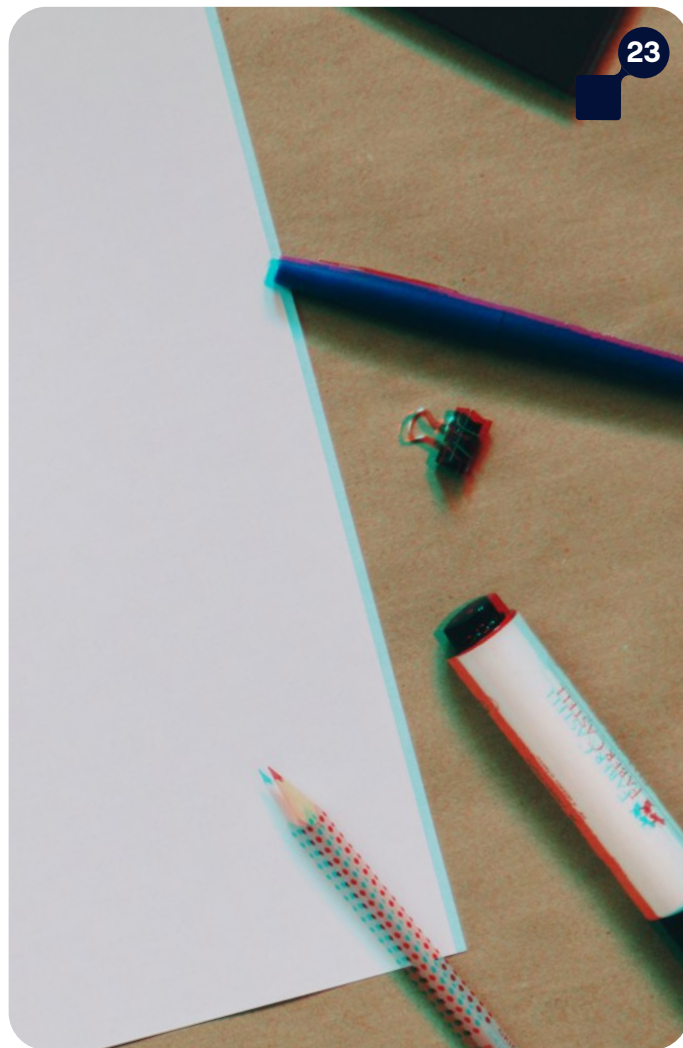
Opdracht

Voor deze oefening heb je een blad papier en je smartphone nodig.

Bekijk eerst de volgende video.

Video

Presentatrice
Sofie Lemaire
legt je uit wat je
in deze opdracht
moet doen.

Stap 1

- ☐ **Teken 5 cirkels** rond elkaar.
- ☐ Schrijf je naam in de binnenste cirkel.
- ☐ **Bedenk onderwerpen** die er voor jou toe doen. Plaats die dan in de cirkels. Hoe dichterbij jouw naam, hoe belangrijker jij het vindt.
- ☐ **Denk minstens aan:**
 - ☐ 1 belangrijke persoon uit de geschiedenis
 - ☐ 1 voorwerp
 - ☐ 1 feest of traditie
 - ☐ 1 voorbeeld van iets wat je graag eet of drinkt
 - ☐ 1 club of vereniging

Stap 2

- ☐ Kies nu **1 onderwerp**.
- ☐ **Ga online op zoek** naar informatie over dit onderwerp. Denk bijvoorbeeld aan **wie, waar en wanneer**.
- ☐ Of bedenk een **originele vraag** en ga op zoek naar het antwoord.
- ☐ Schrijf die informatie op je blad papier.

Stap 3

- ☐ **Vertel over je onderwerp** en wat je te weten bent gekomen aan je klasgenoten.
- ☐ **Kies een plek** op de wereldkaart die van belang is voor je onderwerp.
- ☐ Geef nadien antwoord op de vraag: **waarom vind je dit onderwerp belangrijk?**

Beyoncé

Klasgesprek

Jullie hebben nu (enkele) onderwerpen besproken en een plaats gegeven op de wereldkaart.

Beantwoord nu deze vragen:

- ☐ Zijn er thema's die terugkomen?
- ☐ Ontdekken jullie gemeenschappelijke interesses in de klas?
- ☐ Wat heb je bijgeleerd over je klasgenoten?

4. Kijken met een 3D-bril

Je hebt in de vorige oefening ontdekt wat je eigen perspectief is. Is het je opgevallen dat er in je klas al veel perspectieven bij elkaar zitten? Dit betekent dus dat al je klasgenoten **met een eigen blik naar gebeurtenissen en verhalen** kijken.

Om te leren kijken vanuit een ander perspectief, gebruiken we vanaf nu **een 3D-bril**. Dit kan je ook helpen om de anderen beter te begrijpen. Elke D staat dan voor een andere dimensie:

WAAR
de plaats

WANNEER
de tijd

WIE
de sociale positie

02

Geschiedenis in perspectief

1. Thema's in 3D

In dit deel zetten we de 3D-bril op om naar het verleden te kijken. Zo kunnen we **vanuit verschillende perspectieven** naar de bestaande verhalen kijken.

Dit helpt om onze blik te verbreden. We gaan dit toepassen op **3 thema's**.

Spreek af met je leerkracht welke thema's je precies moet doen!

Eten

Entertainment

Vrouwen

Eten speelt een grote rol in het leven. Maar wat men eet, is niet overal hetzelfde.

Elk land of elke regio heeft zo zijn **typische gerechten**, waarvoor het land of de regio bekend staat. In België zijn dat bijvoorbeeld frietjes, chocolade en wafels.

Video

Sofie Lemaire vertelt waar dit thema over gaat.

Opdracht

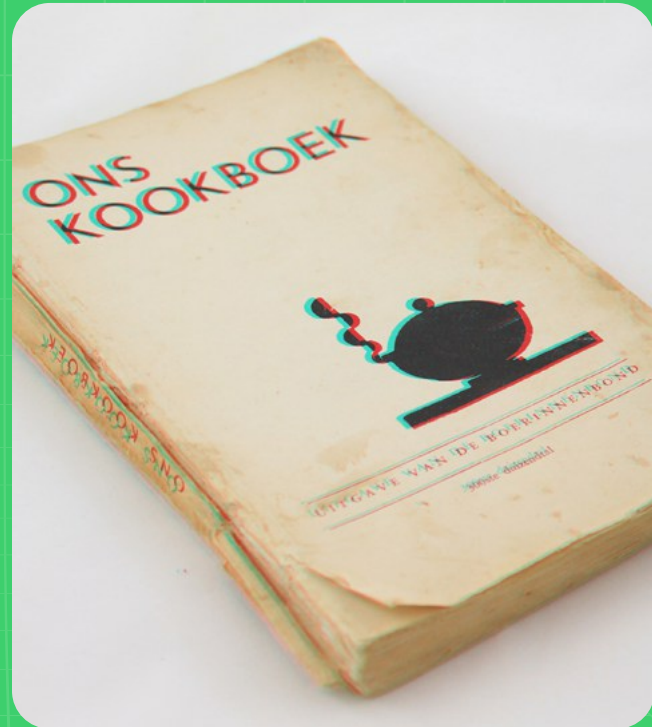
1. Elk land of elke regio heeft zo zijn specialiteiten. Wat is volgens jou **een 'typisch' gerecht** van de volgende landen?
 - ☐ Italië
 - ☐ Nederland
 - ☐ Turkije
 - ☐ Japan
 - ☐ Amerika
2. Ken je nog **andere voorbeelden** van landen met een typisch gerecht?

Ons kookboek

'Ons kookboek' is **een populair receptenboek** van de Boerinnenbond dat voor het eerst verscheen in 1927. Het leerde vrouwen op het platteland gezond te koken met alles wat ze op de boerderij hebben. Een maaltijd bestond toen uit een combinatie van vlees, aardappelen en groenten.

Het kookboek is nog steeds populair en niet meer alleen bij vrouwen. Bovendien is het mee veranderd met de **nieuwe keukentrends** en met de **evolutie van de samenleving**. Je kan er nu ook recepten met couscous, quinoa en hummus in vinden.

Collectie CAG

Maar wat gebeurt er als we met de 3D-bril naar eten en gerechten kijken? Kan het zijn dat een verhaal dan verandert?

Laten we eerst en vooral eens naar de dimensie 'tijd' kijken en terugkeren naar de klassieke oudheid.

Video

Bekijk nu de volgende video.

Tom Waes ontdekt dat veel typisch 'Vlaamse' ingrediënten naar deze streek zijn gebracht door de Romeinen.

In de loop van de geschiedenis is wel meer "nieuw" voedsel van over heel de wereld in onze streek terechtgekomen.

De cacaoboan om **chocolade** mee te maken, komt uit Centraal-Amerika.

Rijst werd voor het eerst geteeld in het oosten van Azië.

De Romeinen hebben **peper** meegebracht uit Zuid-Europa.

Aardappelen komen oorspronkelijk uit het Andesgebergte in Zuid-Amerika.

En hoe zit het met de dimensie 'wie' als we naar de Belgische eetcultuur kijken?

Voor al **rijke mensen aten vroeger vlees of vis**, omdat ze dat konden betalen. Zeker de lekkerste stukken waren voor de gewone mensen te duur. Ze aten het wel af en toe, bijvoorbeeld wanneer ze thuis zelf een kip of een varken hadden grootgebracht.

Aardappelen zijn afkomstig uit Zuid-Amerika.

Maar wist je dat de mensen in Europa ze **eerst niet wilden eten?** Luister maar!

Sommige mensen luisteren graag naar muziek. Anderen houden er dan weer van om naar sportwedstrijden te kijken en te supporteren voor hun favoriete ploeg of atleet.

Muziek en sport zijn vormen van entertainment. Dat zijn **dingen die we leuk vinden en ons plezier bezorgen**. Ook games, film, toneel en boeken zijn entertainment.

Video

Sofie Lemaire vertelt waar dit thema over gaat.

Computergames zijn erg populair bij jongeren. Maar eigenlijk hebben mensen altijd al leuke gezelschapspellen gemaakt en gespeeld. Want wie houdt er nu niet van ontspanning? Laten we de 3D-bril eens opzetten en kijken naar de dimensie 'plaats'. Dan zien we dat enkele **populaire spelletjes van andere plaatsen** komen.

Backgammon is een bordspel dat is ontstaan in **Mesopotamië**. Het spel werd nadien gespeeld in het oude Egypte en door de Grieken en Romeinen. In de 16e eeuw werd het populair in Frankrijk. En de laatste 150 jaar heeft het ook Engeland en Amerika veroverd.

Het **schaakspel** komt uit **India** en is ontstaan in de 6e eeuw. De stukken zijn gebaseerd op de militaire onderdelen uit die tijd: je had strijders te voet, strijders op een paard, torens, ...

Festivals

Rock Werchter staat in de agenda van veel jongeren aangekruist: ze vieren er samen het einde van het schooljaar en het begin van de grote vakantie. Dit festival begon ooit als een plaatselijke Chirofuij, maar is nu uitgegroeid tot een van de grootste muziekfestivals van Europa.

Via **muziek** zetten jongeren zich in de jaren 1960 af **tegen de normen in de samenleving**. Dat gebeurde vooral via folk, jazz en rock. Maar ondertussen vinden ook pop en elektronische muziek hun weg naar festivals, zoals Pukkelpop en Tomorrowland.

De gitaar is nu een populair instrument. Maar waar komt die eigenlijk vandaan? Met de 3D-bril kijken we naar de dimensie 'tijd'.

De **gitaar** zoals we die nu kennen ontstond **vanaf 1700**. In de laatste 100 jaar is ook de elektrische gitaar populair geworden.

In Spanje maakte men in de **16^e eeuw** een eigen versie van de oed. De **vihuela** was een halve eeuw populair.

Meer dan **4.000 jaar geleden** speelde men in het Midden-Oosten op de **oed**. Dit snaarinstrument is een voorloper van de gitaar.

Of je nu zelf sportief bent of liever gewoon naar een wedstrijd kijkt, elke week zijn miljarden mensen over de hele wereld in de ban van sport. Met de 3D-bril kijken we nu naar de dimensie 'wie'.

Voetbal is nu de populairste sport ter wereld. Maar wist je dat de sport eerst alleen **door rijke mensen** werd gespeeld?

Luister maar!

Ook **cricket** is erg populair, vooral in India, Afghanistan en hun buurlanden. Maar eigenlijk is de sport ontstaan in West-Vlaanderen en door de Engelsen verspreid over de hele wereld. Sinds **Afghaanse vluchtelingen** in België terechtkomen, wordt de sport ook hier meer gespeeld.

De **helft van de samenleving** bestaat uit vrouwen. Toch lijkt geschiedenis alleen maar uit mannen te bestaan: Julius Caesar, Keizer Karel, Napoleon, ... Vreemd, toch?

Dit komt omdat geschiedenis **lang vooral door mannen is geschreven**. Het ging dus vaak over mannen en was ook naar mannen gericht. Zo lijkt het alsof vrouwen geen enkele rol hebben gespeeld. Maar dit klopt natuurlijk niet.

Video

Sofie Lemaire vertelt waar dit thema over gaat.

Waren er dan geen vrouwen die een rol hebben gespeeld? Toch wel!

Een voorbeeld van een weinig bekende vrouw is **farao Hatsjepsoet**. Zij was een van de weinige vrouwelijke heersers uit het oude Egypte die de geschiedenisboeken heeft gehaald. Onder haar heerschappij in de 15e eeuw voor Christus kende het land een bloeiperiode.

Maar haar opvolger was boos op haar. Hij vond een vrouwelijke farao niet kunnen. Bovendien had ze hem lang van de troon gehouden. **Daarom liet hij veel afbeeldingen van haar verwijderen.** Lange tijd werd er minder over haar geschreven. Ondertussen hebben onderzoekers haar verhaal wel hersteld.

TIJD

Ook in België hebben vrouwen een grote rol gespeeld. Maar in de geschiedenisboeken stonden zij vaak in de kantlijn vermeld.

AMSAB

Emilie Claey's was bijvoorbeeld een politiek activist in België. Zij voegde het **perspectief van vrouwen** toe aan de strijd tegen ongelijkheid, onder meer door **felle teksten** te schrijven. In 1886 richtte zij een vereniging voor vrouwen op. Toch was zij amper bekend. Haar rol wordt nu wel erkend. Ze staat ook in de Canon van Vlaanderen.

Video

Bekijk nu de volgende video.

Tom Waes vertelt wie Emilie Claey's was.

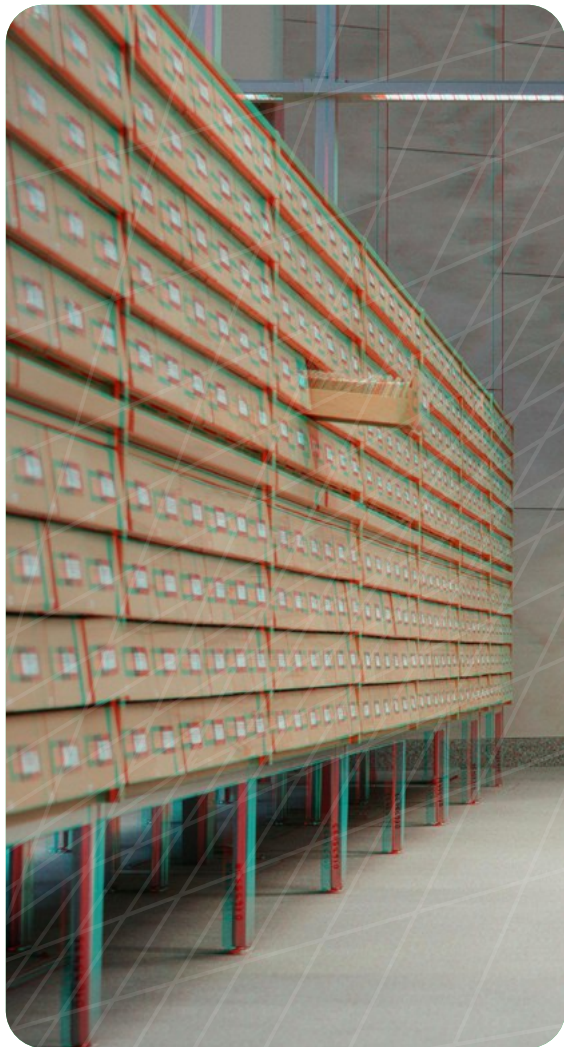
2. Bronnen

Al de verhalen hiervoor zijn er gekomen dankzij de experten die onderzoek voeren naar het verleden. Daarvoor hebben zij bronnen nodig. Een groot deel van het werk van die onderzoekers bestaat erin om bronnen te bestuderen.

We maken een onderscheid tussen **verschillende soorten bronnen**:

- ☐ Er zijn **geschreven** bronnen (zoals teksten) en **ongeschreven** bronnen (zoals voorwerpen, afbeeldingen of een gesproken getuigenis).
- ☐ Een bron van een ooggetuige noemen we een **primaire bron**. Onderzoekers proberen eerst hier naar op zoek te gaan. Een bron die later is gemaakt of door iemand die er niet bij was, is een **secundaire bron**.

Zijn boeken en het internet dan een bron? Ja, maar de schrijvers moeten wel zeggen waar zij hun informatie hebben gehaald. Dat noemen we een **bronvermelding**. Ook op Wikipedia zie je dat bijvoorbeeld.

Daarbij staat ook waar andere mensen die kunnen vinden. Bronnen hebben dus pas een betekenis als ze worden bewaard. Dat gebeurt onder andere in **archieven en musea**. Zij bewaren erfgoed (zoals oude foto's en brieven) of objecten (zoals kunswerken en archeologische vondsten) voor later.

Wat is erfgoed?

Erfgoed zijn dingen zoals gebouwen, voorwerpen en verhalen die mensen belangrijk vinden om te bewaren. Het is als een cadeautje van vroegere mensen aan ons, zodat we kunnen leren over hoe dingen vroeger waren.

Experten onderzoeken het verleden en komen elke dag nieuwe dingen te weten. Maar jij kan zelf ook geschiedenis herschrijven! Door kritisch te kijken naar het werk van de experts en **jouw perspectief toe te voegen** aan geschiedenis. Of door **nieuwe bronnen** te zoeken.

Bronnen zijn namelijk overal te vinden:

☐ **Familie**

Je grootouders weten veel over het verleden van je familie en de plek waar je bent geboren. En misschien hebben zij ook erfgoed zoals oude foto's, brieven of videocassettes bewaard.

☐ **Verenigingen**

In verenigingen (zoals een jeugdhuis, een dansgroep, een moskee) lopen vaak mensen rond die je iets over tradities kunnen vertellen, maar misschien liggen er ook wel voorwerpen of documenten in de kast.

Vraag bij het volgende bezoek aan je grootouders of je eens een fotoalbum van vroeger mag inkijken. Misschien kom je wel iets nieuws te weten! Of kijk eens rond in de lokalen van je vereniging: misschien hangen er wel verwijzingen naar het verleden!

03

Aan de slag

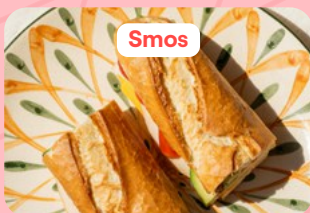
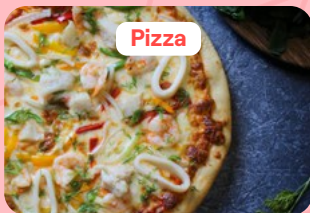
Je hebt in het vorige deel kennismemaakt met allerlei verhalen uit het verleden door vanuit verschillende perspectieven te kijken. Die verhalen zijn er gekomen door het werk van onderzoekers.

Nu is het aan jou om op onderzoek uit te gaan! We gaan ons in deze oefening bezighouden met brood.

Opdracht

Denk even na met je groepsleden. Welke soorten brood en broodgerechten ken jij?

De wereld kent veel broodgerechten. Had jij deze allemaal bedacht?

Klasgesprek

Bespreek nu de volgende vragen met de klas.

- ☐ Wat is jouw favoriete broodgerecht?
- ☐ Heb je ook een idee waar dit vandaan zou komen?

Opdracht

Benieuwd naar waar brood vandaan komt en hoe de verschillende broodgerechten zijn ontstaan? Daar mag je nu zelf naar op zoek! En straks mag je de verhalen die je ontdekt delen met de rest van de klas.

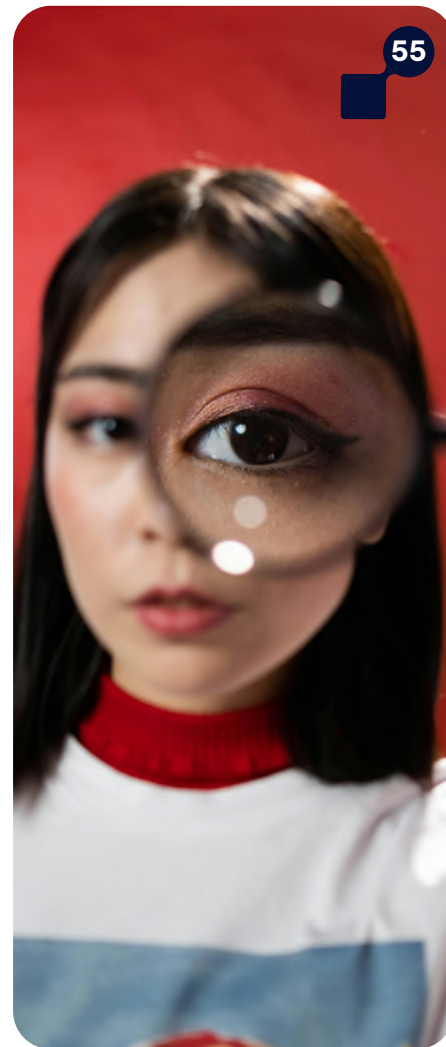
- ☐ **Open de website** met je laptop.
- ☐ Vul de **groepsnaam** in die de leerkracht je geeft.
- ☐ **Verdeel de thema's** zodat elk groepje een ander thema heeft.
- ☐ Volg de stappen en **ga op zoek** naar informatie in de bronnen.

Je heb naar brood gekeken door de 3D-bril. Benieuwd naar de informatie die je klasgenoten hebben verzameld?

Opdracht

- ☐ De leerkracht opent alle beelden op een groot scherm.
- ☐ Bespreek de beelden nu met de klas. Vertel aan je klasgenoten het verhaal van jouw foto en sleep hem naar de juiste plaats.
- ☐ Je kan deze oefening doen voor de dimensies 'waar', 'wanneer' en 'wie'.

Klasgesprek

Dankzij het bronnenonderzoek ben je meer te weten gekomen over de geschiedenis van brood.

Bespreek nu de volgende vragen met de klas.

- ☐ Ben je nog extra weetjes over een broodgerecht tegengekomen die je graag wil delen met de klas? Of zijn er andere dingen die je al eerder wist?
- ☐ Welke informatie heeft je het meest verrast?

04

Conclusie

De 3D-bril heeft geholpen om vanuit een ander perspectief naar verhalen te kijken. Zo ontdek je **andere aspecten** van gebeurtenissen uit het verleden. En door nieuw onderzoek kan je geschiedenis verrijken.

Verschillende werelddelen zijn altijd met elkaar in contact gekomen, als gevolg van handel, migratie, reizen en oorlog. De **uitwisseling van voorwerpen en ideeën** heeft doorheen het verleden nieuwe dingen gecreëerd.

De uitwisseling tussen culturen is trouwens niet gestopt. Door internet en sociale media loopt dit zelfs steeds sneller.

Vanuit een ander perspectief leren kijken, helpt je ook **anderen beter te begrijpen**. En dus ook onze samenleving en de wereld. Want iedereen hecht waarde aan verschillende verhalen en gebeurtenissen.

Maar hoe kan je in zo'n situatie dan toch samen het verleden van een plaats beschrijven?

Video

Bekijk nu de volgende video.

Expert Rachid Atia legt uit hoe je dit kan doen.

05

Meer weten

Wil je na het doornemen van deze EDUbox nog meer te weten komen over geschiedenis en historisch bewustzijn? In dit laatste deel krijg je nog enkele links waar je terecht kunt voor extra informatie!

De Canon van Vlaanderen

De Canon van Vlaanderen presenteert figuren, plaatsen, uitvindingen, gebeurtenissen en ontwikkelingen met een bijzondere betekenis voor de Vlaamse samenleving van vandaag. www.canonvanvlaanderen.be

Het verhaal van Vlaanderen

Tom Waes duikt in 'Het verhaal van Vlaanderen' op weergaloze manier in de geschiedenis van Vlaanderen. In de **documentairereeks van 10 afleveringen** beleef je historische ontdekkingen, Vlaamse veldslagen en spraakmakende romances vanop de eerste rij. Je kan de reeks herbekijken via VRT MAX of op Het Archief voor Onderwijs: onderwijs.hetarchief.be/bekijk/ec73fa8f-e5a1-4ad5-9a48-dcd192758a9b

In '**Het verhaal van Vlaanderen: vraag en antwoord**' beantwoorden experts extra vragen over de geschiedenis van Vlaanderen. Die video's zijn allemaal te bekijken op 'Het Archief voor Onderwijs'.

onderwijs.hetarchief.be/start

VRT NWS KLAAR

KLAAR is een project van VRT NWS. Met video's of pakketten zorgt KLAAR ervoor dat een ingewikkeld of gevoelig onderwerp op een duidelijke manier wordt uitgelegd op maat van jongeren.

Horen Tomorrowland en stoofvlees thuis in de Canon van Vlaanderen?

onderwijs.hetarchief.be/bekijk/d01cd521-c58f-465b-9a8b-5acf34693a38

VRT Leer mee

Op VRT MAX krijg je een handig overzicht van alle programma's en podcasts die met geschiedenis te maken hebben op de pagina 'VRT Leer mee – geschiedenis'.

www.vrt.be/vrtmax/themas/vrt-leer-mee/geschiedenis/

Podcast: 'Snelle geschiedenis'

De VRT-podcast 'Snelle geschiedenis' is een aanrader om snel meer te weten te komen over de geschiedenis van een alledaags onderwerp. Je vindt alle aflevering op VRT MAX of op het Archief voor Onderwijs.

www.vrt.be/vrtmax/podcasts/radio-1/e/een-snelle-geschiedenis-van----/

ErfgoedApp

Wil je meer weten over cultureel erfgoed? Met de **ErfgoedApp** ben je klaar om het **erfgoed in je buurt** te verkennen. De app maakt zelf een boeiende route vol met fascinerende plekken die wachten om ontdekt te worden. En niet tevreden met het resultaat? Laat de app dan gewoon een nieuwe tocht maken!
erfgoed.app

Erfgoedkaart

Wil je op bezoek naar een museum, een archief of een andere erfgoedorganisatie in de buurt van de school? Op erfgoedkaart.be zie je snel wie er zich allemaal in je buurt bevindt. Wist je dat deze organisaties graag scholen ontvangen? Bespreek het zeker met je leerkracht!

erfgoedkaart.be

Het Archief voor Onderwijs

In de [online beeldbank](#) van Het Archief voor Onderwijs vind je snel en gemakkelijk wat je zoekt: filmpjes, video- en audiofragmenten van omroepen en cultuurorganisaties. Op Het Archief voor Onderwijs kan je [Uitgeklaard-collecties](#) bekijken over:

- ☐ Uitgeklaard: De Vlaamse canon
onderwijs.hetarchief.be/bekijk/80dbdb15-f718-40ed-9c7a-029b50666d8e
- ☐ Uitgeklaard: Vrouwenrechten
onderwijs.hetarchief.be/bekijk/2557e28e-0590-42a4-8943-cbfcfbf4831a2

Universiteit van Vlaanderen

In de colleges van Universiteit van Vlaanderen behandelen topwetenschappers uit heel Vlaanderen online een boeiend vraagstuk. In een kwartier tijd krijg je een antwoord op vragen zoals:

- ☐ Wie leefde er 5000 jaar geleden in jouw dorp?
www.universiteitvanvlaanderen.be/college/wie-leefde-er-5000-jaar-geleden-in-jouw-dorp
- ☐ Hoe kan men over 500 jaar nog aan je skelet zien of je arm of rijk bent?
www.universiteitvanvlaanderen.be/college/hoe-kan-men-over-500-jaar-nog-aan-je-skelet-zien-of-je-arm-of-rijk-bent
- ☐ Hoe moet België omgaan met haar lelijke koloniale verleden?
www.universiteitvanvlaanderen.be/podcast/hoe-moet-belgie-omgaan-met-haar-lelijke-koloniale-verleden
- ☐ Zijn museums nog wel van deze tijd?
www.universiteitvanvlaanderen.be/college/zijn-museums-nog-wel-van-deze-tijd